

Memorialul Victimelor Comunismului

Neutralitatea declarată a României de la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost spulberată un an mai târziu (1940), de presiunile Rusiei (care anexează Basarabia și Bucovina) și ale Germaniei (cu ajutorul căreia, Ungaria horthystă anexează Transilvania). Sub aspectul dezintegrării statale, România intră în război prin aderarea la Pactul tripartit, alături de Germania hitleristă și aliații săi (Ungaria, Italia, Japonia), cu sprijinul mișcării legionare.

După patru ani de război, pe fondul unei mișcări populare, România se alătură Națiunilor Unite, ceea ce duce la prăbușirea sistemului de apărare german din Balcani și înaintarea armatei rusești.

Tancurile sovietice, însă, nu se vor grăbi să părăsească țara nici după zece ani de la stingerea conflictului militar. Cu ajutorul lor, forțele politice de stânga vor măslui alegerile din 1946 și vor instaura comunismul în România. Din acel moment, se declanșează un război de guerillă împotriva tuturor românilor (îndeosebi elitele societății) care se opun regimului. În august 1948, se înființează (prin Decretul 221) Direcția Generală a Securității Poporului, cu rolul declarat de „a apăra cuceririle democratice și de a asigura securitatea RPR împotriva uneltirilor dușmanilor **interni** și externi”.

În acest context, mai multe închisori de drept comun din România sunt transformate în lagăre de exterminare a „dușmanilor poporului”. În 1950, închisoarea din Sighet - construită în 1897 - își capătă tristul renume de „**Închisoare a Miniștrilor**”. Într-o singură noapte (5/6 mai) au fost încarcerați aici peste 100 de demnitari din întreaga țară (foști miniștri, academicieni, economiști, militari, istorici, ziariști, politicieni), unii condamnați la pedepse grele, alții nici măcar judecați.

În toamna aceluiași an, în penitenciarul situat la doi kilometri de frontiera cu Uniunea Sovietică au fost închiși 50 de prelați (preoți de rit greco-catolic și romano-catolic).

Cinci ani mai târziu, în urma aderării țării la *Convenția de la Geneva*, o parte dintre deținuți au fost eliberați, iar alții au fost transferați în alte penitenciare. Bilanțul a fost dramatic - peste 50 de deținuți politici și-au găsit sfârșitul în celulele sighetene.

Constantin Argetoianu, fost ministru de Justiție (1918), ministru de Finanțe (1920), ministru de Interne (1931); **Constantin I. C. Brătianu**, președintele Partidului Național Liberal; **Gheorghe I. Brătianu**, istoric, profesor universitar; **Dumitru Burileanu**, fost guvernator al Băncii Naționale; **Ion Cămărășescu**, fost ministru de Interne (1921-1922); **Tit-Liviu Chinezu**, episcop greco-catolic; **Tancred Constantinescu**, fost ministru al Industriei și Comerțului (1923-1926); **Grigore Dumitrescu**, fost guvernator al Băncii Naționale; **Stan Ghițescu**, vicepreședinte al Camerei Deputaților, fost ministru al Muncii; **Ion Gruia**, fost ministru al Justiției (1940); **Ion Macovei**, fost director al Căilor Ferate, fost ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; **Iuliu Maniu**, unul din cei mai importanți oameni de stat din istoria României, președinte al Partidului Național-Țărănesc, fost prim-ministru; **Dumitru Munteanu**, profesor de istorie, fost deputat și senator; **Nicolae Păiș**, contraamiral, șef de Stat Major la Marină; **Mihai Racoviță**, general de Corp de Armată, fost ministru al Apărării Naționale; **Ion Rășcanu**, fost primar al orașului București etc.

Lista victimelor regimului comunist nu se oprește aici. Nume sonore ale culturii românești și europene au suferit condamnări la ani grei de detenție în „gulagul românesc”: **Ion Caraion**, poet, condamnat la moarte pentru „trădare”, apoi prin comutare, la muncă silnică pe viață; **Paul Goma**, scriitor, arestat în repetate rânduri, în cele din urmă reușește să plece în Franța; **Ion Ioanid**, condamnat la 20 de ani de muncă silnică – autorul monografiei „Închisoarea noastră cea de toate zilele”; **Constantin Noica**, filosof și eseist; **Nicolae Steinhardt**, doctor în drept, scriitor; **Vladimir Streinu**, scriitor și critic literar; **Petre Țuțea**, economist și filosof, ș.a.m.d.

Fundația Academică Civică a considerat necesar ca în celulele mânjite cu sânge ale **Penitenciarului de la Sighet** (clădire dezafectată în 1977) să intenteze un tăcut proces, în care jurații (vizitatorii) să judece și să condamne faptele torționarilor.

În 1995, fosta ruină a închisorii este preluată de Fundație și transformată într-un **dureros Memorial** al Victimelor Comunismului și al Rezistenței. Au fost adunate fotografiile, acte, obiecte, scrisori, colecții de ziare, cărți, manuale... S-au organizat ateliere, seminarii, simpozioane, întâlniri cu victimele comunismului, au fost publicate cărți cuprinzând mărturii, studii, statistici privind rezistența anticomunistă și reprimarea ei.

În curtea interioară a închisorii a fost amplasat un grup statuar: „**Cortegiul sacrificiilor**” - optsprezece siluete umane mergând spre un zid care le închide orizontul (opera sculptorului Aurel Vlad).

Anual, în cadrul **Memorialului din Sighet** se desfășoară cursurile **școlii de Vară**, unde 100 de elevi ascultă prelegerile unor profesori din țară și din străinătate. Instituția va rămâne o piatră de hotar în istoria Europei. Un reper pe care nu ni l-am fi dorit niciodată. Dar generațiile care vin trebuie să învețe din greșelile trecutului. Istoria o moștenim; nu o putem rescrie. Putem, în schimb, să iertăm. Să uităm - niciodată.